

Udfordringer for søgning til erhvervsuddannelse - erfaringer fra Ungdommens Uddannelsesvejledning og Erhvervssamarbejde og Erhvervsskoler

I måltalssagen for 2026 besluttede Børne og Ungdomsudvalget (BUU), at Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) skulle høre de faglige parter, herunder Ungdommens Uddannelsesvejledning og Erhvervssamarbejde (UUE), om udfordringer i søgningen til erhvervsuddannelserne frem mod måltalssagen for 2027. Udover UUE har forvaltningen indhentet input fra fire erhvervsskoler: TEC, NEXT, Hotel- og Restaurantskolen og SOSU H.

Af udfordringer peger UUE bl.a. på unges oplevelse af pres ifm. uddannelsesvalget, unges manglende viden om faglærte job og uddannelser, et stort fokus på EUD-valget i vejledningen samt forældres bekymring.

Dertil peger Erhvervsskolerne på forældrenes uddannelsesbaggrund, manglende viden om EUD samt en negativ forestilling om studiemiljøet på erhvervsuddannelser.

Udfordringer for søgning til erhvervsuddannelse - erfaringer fra UUE

Forvaltningen har indhentet skriftlige erfaringer fra UUE. I nedenstående erfaringer er ledelse, fagkoordinatorer og UU-vejledere inddraget.

Uddannelsesvalget skaber pres på de unge

Vejlederne i UUE oplever, at de unge oplever valget som et stort pres og ansvar, fordi der er mange valgmuligheder, som de unge oplever at stå alene med at skulle navigere mellem. Samtidig oplever de unge, at valg af ungdomsuddannelse er koblet til deres identitet, og definerer deres fremtid på lang sigt. Dette kan gøre det svært at vælge en vej, der skiller sig ud fra normen, samt vælge en erhvervsuddannelse, der af mange unge opleves som en lukket vej ift. videre uddannelse.

Manglende viden om faglærte job og uddannelser gør det svært at vælge en erhvervsuddannelse

Som ung kan det være svært at vælge en retning, man ikke kender. UUE's vejledere oplever, at mange unge mangler overblik over faglærte job og deres muligheder. Det hænger dels sammen med, at folkeskolen gennem mange år primært har haft fokus på boglig undervisning, og dels med, at unge i København i deres hverdag især møder videnssamfundets job som kontorarbejde, reklame og marketing.

Samtidig peger vejlederne på, at mange faglærte job og værksteder er flyttet ud af byen og derfor ikke længere er synlige for de unge, som de var tidligere. Det kan også være svært at give et dækkende indblik i de mere end 100 faglærte uddannelser og deres indhold. På den baggrund vurderer UUE, at der er behov for en aktiv indsats, der giver de unge konkret viden og erfaring med faglærte job og brancher.

Her oplever UUE det som en stor fordel, at erhvervssamarbejdet i BUF er blevet intensiveret og gjort varigt, så kommunen har rammerne til at understøtte de unges læring og erfaringer med byens erhverv. F.eks. er midler til Skole-erhverv samarbejde, Erhvervsplaymaker og herunder Strategisk Partnerskab, blev gjort varigt med genbevillingen til *En varieret og inspirerende skole for alle* fra Budget 2026 mens der ifm. Kvalitetsprogrammet for Folkeskolen er øget fokus på erhvervssamarbejde i med indsatser som Juniormesterlære og obligatorisk erhvervspraktik. Ligeledes oplever UUE det som en fordel, at der er stor villighed til at tage imod unge fra grundskolen hos det private erhvervsliv.

Fokus på valg af EUD i vejledningen kan have den modsatte effekt

Nogle forældre har tidligere over for UUE's vejledere givet udtryk for, at et stort fokus på at få unge til at vælge en erhvervsuddannelse kan have den modsatte effekt. Derfor har UUE justeret tilgangen i den kollektive vejledning.

I stedet for at spørge "var det noget for dig?", er fokus i dag på den læring, de unge opnår gennem praktik, besøg på erhvervsuddannelser og undervisningsforløb i samarbejde med virksomheder. Målet er ikke at presse de unge til et valg, men at ruste dem med grundlæggende viden om faglærte erhverv, så de er bedre forberedt, hvis de senere overvejer den vej.

Forældres bekymring

For mange unge er det afgørende, at valget af en erhvervsuddannelse bliver anerkendt af familien. UUE's vejledere oplever dog, at nogle forældre er bekymrede for risikoen for at deres børn får langvarige arbejdsskader og for, om en faglært uddannelse er et holdbart valg på længere sigt. Derfor er det vigtigt, at vejledningen også formidler de gode muligheder for videreuddannelse, der følger med en erhvervsuddannelse.

Det er dog UUE's vurdering, at kommunen er godt i gang med at ændre fortællingen. I dag møder mange unge undervisning og vejledning, hvor erhvervsuddannelser anerkendes som attraktive uddannelsesveje med mulighed for at kombinere teori og praksis. Det er vigtigt, at dette fokus fastholdes og styrkes.

Udfordringer for søgning til erhvervsuddannelse (EUD) - erfaringer fra erhvervsskoler (TEC, NEXT, HRS, SOSU H)

Forvaltningen har på et møde med de fire erhvervsskoler indhentet deres erfaringer med udfordringer for søgning til EUD. Erhvervsskolerne peger på forældrenes uddannelsesbaggrund, forældre og unges manglende viden om EUD samt unges negativ forestilling om studiemiljøet på EUD som potentielle barrierer ift. søgning. Se input nedenfor:

- Forældrenes uddannelsesbaggrund har indflydelse på elevernes valg. Der er stort set ingen forældre med EUD-baggrund i KBH.
- Forældre, særligt de ressourcerstærke, er bekymrede for branchen og arbejdsvilkår efter endt EUD.
- Elever og forældre har en idé om, at man låser sig fast, når man går på EUD.
- Elever på 10. klasse på erhvervsskoler er mere uafklarede end tidligere. De starter ofte på HF og gymnasiet for at få mere tid til at tænke inden, at de vælger EUD.
- Flere erhvervsskoler oplever stigning på Grundforløb 1 (GF1) af elever, der starter direkte efter 9. klasse. Når tallene ikke stiger i København, forventes disse elever at komme fra andre kommuner. Det viser, at søgningen er en særlig københavner udfordring.
- Der er en diskurs om miljøet på EUD. De unge er bange for at misse fester, fredagsbar, studietur, hvis de vælger EUD fremfor gymnasiet. EUD'erne laver mange sociale tiltag, men historien lever på trods.
- De elever der vælger EUD'erne oplever det modsatte af historierne, både ift. miljø og muligheder efter. Fx kan man komme ud og rejse eller arbejde i udlandet med flere af uddannelserne.